

El Grup de Recerca sobre Exclusió i Control Socials (GRECS) de la Universitat de Barcelona expressem el nostre suport al professor Iñaki Rivera i als companys de l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans (OSPDH), i denunciem el que considerem un atac explícit a la llibertat amb què aquest grup ha estat defensant, des de la Universitat de Barcelona, els drets humans de les persones preses i de les víctimes de la violència institucional.

Iñaki Rivera va ser citat a declarar el 18 de setembre del 2019 com a denunciat davant un Jutjat d'Instrucció de Barcelona. La citació es produeix arran d'una querella de la sectorial de presons del sindicat Comissions Obreres, que li atribueix una difamació als funcionaris de presons per haver denunciat l'existència de maltractaments en els centres penitenciaris en una intervenció en la televisió pública catalana, TV3. Un altre sindicat de presons, CSIF, va emplaçar Rivera perquè es retractés de la seva intervenció en aquest programa, sota l'amenaça d'accionar un segon procés penal per difamació en contra seva, que encara no s'ha formalitzat. Avui dia, el procés judicial es troba en una fase inicial, sense saber quin serà el criteri de la Fiscalia i del Jutge instructor sobre aquesta qüestió. El Codi Penal espanyol castiga les calúmnies amb publicitat amb una pena que pot arribar fins als dos anys de presó.

L'Observatori emmarca aquests procediments judicials en contra del professor Rivera en un context d'hostilitat, desprestigi, criminalització i represàlia d'aquest, per la seva arrelada labor de denúncia dels maltractaments i de la tortura en els centres penitenciaris. Arran de la participació Rivera al programa televisiu esmentat, el 29 de novembre del 2018, es va agreujar la campanya d'atacs en contra seva per part d'alguns sindicats de funcionaris del sistema penitenciari. A més de la fustigació judicial en contra seva, Rivera ha rebut greus desqualificacions i estigmatitzacions, i els funcionaris de presons van promoure la prohibició de la seva entrada als centres penitenciaris de Catalunya.

La campanya d'atacs es va incrementar en el marc de la presentació al novembre de 2018 d'un informe del SIRECOVI sobre violència institucional en el qual es comptabilitzen, almenys, 106 casos de violència institucional a Catalunya entre desembre del 2016 i setembre del 2018, dels quals el 67,9% s'haurien produït en contra de persones sota custòdia en centres penitenciaris.

El GRECS s'afegeix a l'OSPDH en la seva denúncia contra l'existència d'un context estatal en què s'està observant una tendència a l'ús indegut del dret penal contra declaracions i missatges protegits per la llibertat d'expressió, incloent-hi observacions crítiques en relació amb les actuacions dels cossos policíacs de l'Estat o altres funcionaris, mitjançant el recurs a tipus penals com ara el delictes d'odi, difamacions o enaltiment del terrorisme. Tot plegat manifesta una clara intenció amb un efecte inhibitori que impacta negativament sobre l'exercici de drets com la llibertat d'expressió i reunió, la qual cosa ha estat denunciada en nombroses ocasions per les organitzacions de la societat civil, com també per part del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH) en sentències com la del cas Toranzo Gómez c. Espanya (sol·licitud núm. 26922/14).

Per tot l'anterior, instem les autoritats pertinents a prendre les mesures necessàries per assegurar la integritat física i psicològica de l'Iñaki Rivera i de la resta d'integrants del OSPDH i del SIRECOVI i, a més, per garantir que no es duguin a terme actes de fustigació en contra seva.

Barcelona, 21 de setembre del 2019